

V Bruseli 20. novembra 2025
(OR. en)

15742/25

EJUSTICE 64
JURINFO 14
JUSTCIV 194
COPEN 362
JAI 1747

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	20. novembra 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2025) 802 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV DigitalJustice@2030

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 802 final.

Príloha: COM(2025) 802 final

V Bruseli 20. 11. 2025
COM(2025) 802 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

DigitalJustice@2030

DigitalJustice@2030

Konkurencieschopnosť EÚ bude čoraz viac závisieť od digitalizácie všetkých odvetví, ktorá bude hnacou silou investícií¹. Digitalizácia a zavádzanie umelej inteligencie budú mať zásadný význam pre schopnosť orgánov verejnej moci poskytovať vysokokvalitné verejné služby, a to aj v oblasti spravodlivosti. V súčasnosti prebieha európske digitálne desaťročie, ktorého ambíciou je, aby do roku 2030 boli všetky kľúčové verejné služby v EÚ dostupné online. Konečným cieľom bude zvýšenie efektívnosti verejných služieb tým, že sa z nich urobia digitálne služby ako štandard, čím sa stimuluje produktivita².

Podniky budú s väčšou pravdepodobnosťou investovať v krajinách, ktoré majú účinný justičný systém, kde je zaručený prístup k spravodlivosti, vysoká kvalita justície a transparentnosť. Efektívne vykonávanie spravodlivosti znamená aj nižšie náklady na súdne spory pre jednotlivcov a podniky. Tieto zdroje sa namiesto toho môžu použiť na investície a iné produktívnejšie účely. Ešte zreteľnejšie sa to prejavuje v cezhraničných veciach, kde digitálne nástroje môžu výrazne znížiť administratívnu záťaž, minimalizovať oneskorenia a prekonať jazykové bariéry pomocou aplikácií založených na umelej inteligencii, ako je prevod reči na text a prepis, strojový preklad, čo vedie k úspore nákladov.

Takisto sa očakáva, že digitalizované justičné systémy budú odolnejšie v čase krízy. Názorne to ukázala pandémia ochorenia Covid-19. Kvalita súdnictva sa môže zvýšiť aj vďaka tomu, že sa odborníci v oblasti justície môžu viac sústrediť na svoju hlavnú úlohu, ktorou je poskytovanie spravodlivosti. Digitalizácia justičných systémov má potenciál zabezpečiť rýchlejší a jednoduchší prístup k spravodlivosti a priblížiť ju ľuďom³. Digitálne nástroje môžu napríklad zabezpečiť rýchly prístup k súdom prostredníctvom videokonferencií bez ohľadu na vzdialenosť od súdnej siene. Online prístup k spisom zvyšuje aj transparentnosť, keďže jednotlivci, podniky a právni zástupcovia môžu ľahšie sledovať súdne konania⁴.

V tomto ohľade bolo míľnikom prijatie nariadenia o digitalizácii⁵ v roku 2023. Nariadením sa v 24 cezhraničných občianskych, obchodných a trestných súdnych konaniach stanovuje povinnosť používať digitálnu komunikáciu. Nariadením o digitalizácii sa takisto poskytuje právny rámec EÚ pre používanie videokonferencií na uskutočňovanie pojednávaní na diaľku v občianskych a niektorých trestných veciach.

Komisia musí v rokoch 2026 až 2029 prijať sériu vykonávacích aktov, aby pomohla členským štátom prispôbiť ich vnútroštátne IT systémy a zabezpečiť interoperabilitu, ako sa vyžaduje v nariadení o digitalizácii. Od roku 2028 bude v prevádzke európske elektronické miesto prístupu, kde budú môcť používatelia podávať určité žiadosti a žiadať o certifikáty a osvedčenia⁶. Pre všetky postupy v rozsahu pôsobnosti nariadenia by mal do začiatku roka 2031 začať fungovať decentralizovaný IT systém. Na včasnú implementáciu nariadenia o digitalizácii, ako aj ďalších decentralizovaných IT systémov, ktoré boli nedávno zavedené na

¹ [Draghiho správa](#) „Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti – časť B: Hĺbková analýza a odporúčania“, s. 67.

² [COM\(2021\) 118 final](#) – Digitálny kompas do roku 2030: digitálne desaťročie na európsky spôsob, s. 10.

³ Stratégia Rady v oblasti elektronickej justície na roky 2024 – 2028([C/2025/437](#)), bod 4.

⁴ Na základe zistení uvedených v správe [Digitalising justice: a fundamental rights-based approach \(Digitalizácia justície: prístup založený na základných právach\)](#) Agentúry Európskej únie pre základné práva.

⁵ [Nariadenie \(EÚ\) 2023/2844](#) o digitalizácii justičnej spolupráce a prístupu k spravodlivosti v cezhraničných občianskych, obchodných a trestných veciach a o zmene niektorých aktov v oblasti justičnej spolupráce.

⁶ Napríklad potvrdenia o uzavretí manželstva a registrovaného partnerstva alebo osvedčenia o ochranných opatreniach v občianskych veciach.

základe piatich ďalších právnych aktov týkajúcich sa justície⁷, je potrebné koordinované a trvalé úsilie Komisie a členských štátov.

Digitalizácia takisto môže prispieť k boju proti trestnej činnosti v EÚ. Prokuratúry na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni môžu využívať digitálne nástroje na výrazné zrýchlenie komunikácie a účinnejšiu spoluprácu v boji proti cezhraničnej trestnej činnosti. Agentúry a orgány EÚ pre spravodlivosť a vnútorné veci⁸ zodpovedné za vyšetrovanie a stíhanie trestných činov alebo podporujúce vnútroštátnu prokuratúru môžu podobne profitovať z digitalizácie, a to prostredníctvom nástrojov na rýchlejšiu výmenu informácií a nástrojov na podporu príslušných vnútroštátnych orgánov.

Pri využívaní prínosov digitalizácie z hľadiska efektívnosti je potrebné zmierniť aj potenciálne riziká. Pri používaní digitálnych nástrojov v justičných záležitostiach sa musí plne rešpektovať zásada právneho štátu a základné práva zakotvené v Charte základných práv EÚ a v príslušných sekundárnych právnych predpisoch EÚ⁹. Okrem toho sa v akte o umelej inteligencii¹⁰ stanovuje, že sa môžu používať len systémy umelej inteligencie, ktoré nepoškodzujú základné práva. Vzhľadom na dôležitosť zabezpečenia účinného prístupu k spravodlivosti pre všetky osoby¹¹ s bydliskom v EÚ na rovnakom základe by zároveň mali zostať k dispozícii aj iné ako digitálne kanály prístupu k spravodlivosti.

Digitalizovanejšie justičné systémy môžu byť tiež zraniteľné voči narušeniam ochrany osobných údajov a kybernetickým útokom. Hoci papierové systémy majú iné slabé miesta, ako napríklad obmedzené spoločné využívanie, ťažkosti s aktualizáciou, osobitnú pozornosť treba venovať ochrane súkromia a bezpečnosti údajov. Všeobecné nariadenie o ochrane údajov¹² a smernica o presadzovaní práva¹³ sú základnými právnymi predpismi EÚ, ktorých cieľom je chrániť ľudí pred týmito rizikami prostredníctvom opatrení na riadenie rizík a nahlasovania incidentov. Aktom o kybernetickej bezpečnosti EÚ¹⁴ sa tiež zvyšuje úroveň kybernetickej bezpečnosti produktov informačných a komunikačných technológií v EÚ vrátane produktov používaných v sektore justície.

⁷ [Nariadenie \(EÚ\) 2020/1784](#) o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) (prepracované znenie), [nariadenie \(EÚ\) 2020/1783](#) o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach (vykonávanie dôkazov) (prepracované znenie), [nariadenie \(EÚ\) 2023/1543](#) o európskych príkazoch na predloženie elektronických dôkazov a európskych príkazoch na uchovanie elektronických dôkazov v trestnom konaní a na výkon trestu odňatia slobody v nadväznosti na trestné konanie, [nariadenie \(EÚ\) 2024/3011](#) o odovzdávaní trestného konania a [nariadenie \(EÚ\) 2023/2131](#), pokiaľ ide o digitálne komunikačné kanály v prípadoch terorizmu.

⁸ Europol, Agentúra Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust) a Európska prokuratúra (EPPO).

⁹ Napríklad [smernica 2012/13/EÚ](#) o práve na informácie v trestnom konaní.

¹⁰ [Nariadenie \(EÚ\) 2024/1689](#), ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie (akt o umelej inteligencii).

¹¹ Patria sem osoby s obmedzenou digitálnou gramotnosťou, osoby so zdravotným postihnutím, ktoré im sťažuje orientáciu v digitálnych nástrojoch a prostrediach bez pomoci, a osoby, ktoré napríklad z dôvodov ekonomickej núdze nemajú prístup k vhodnej digitálnej infraštruktúre.

¹² [Nariadenie \(EÚ\) 2016/679](#) o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (všeobecné nariadenie o ochrane údajov).

¹³ [Smernica \(EÚ\) 2016/680](#) o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov.

¹⁴ [Nariadenie \(EÚ\) 2019/881](#) o agentúre ENISA (Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť) a o certifikácii kybernetickej bezpečnosti informačných a komunikačných technológií (akt o kybernetickej bezpečnosti).

Financovanie digitalizácie vnútroštátnych justičných systémov môže znamenať značnú počiatočnú investíciu, ale súvisiace náklady sa časom amortizujú, pretože zvýšenie efektívnosti povedie k úsporám. Hoci finančné prostriedky EÚ nemôžu pokryť všetky počiatočné náklady, môžu poskytnúť ciele podporu investícií prispôbených súčasnému viacročnému finančnému rámcu (VFR) a investícií a reforiem podľa plánov národného a regionálneho partnerstva, keď sa začne uplatňovať budúci VFR¹⁵. Okrem toho môžu vytvárať aj pákový efekt na vnútroštátne rozpočty¹⁶.

Posilnenie digitálnych zručností odborníkov v oblasti justície bude mať zásadný význam pre profitovanie z digitalizácie a využívanie pokročilých technológií ako hnacej sily konkurencieschopnosti EÚ¹⁷. Preto bola stratégia DigitalJustice@2030 prijatá spolu s novou Európskou stratégiou justičnej odbornej prípravy¹⁸ (2025 – 2030), ktorá sa zameriava na digitalizáciu a vytvára potrebné podporné prostredie pre jej uskutočnenie.

Ústrednou témou tohto funkčného obdobia Komisie je konkurencieschopnosť¹⁹. EÚ musí postupovať rýchlejšie a dosahovať väčší pokrok, aby zabezpečila konkurencieschopnosť, prosperitu a spravodlivosť²⁰. Tento postoj podporuje aj Rada, ktorá vyzýva na rozhodné kroky na zvýšenie konkurencieschopnosti²¹. V stratégii DigitalJustice@2030 sa vychádza z týchto politických cieľov a priority stanovené Radou v jej stratégii v oblasti európskej elektronickej justície na roky 2024 – 2028²² a v záveroch Rady o využívaní umelej inteligencie v oblasti spravodlivosti²³ sa v nej premietajú do konkrétnych opatrení.

Stratégia DigitalJustice@2030 vychádza z diskusií s členskými štátmi a kľúčovými zainteresovanými stranami na fórach na vysokej úrovni o spravodlivosti pre rast a o budúcnosti trestnej justície EÚ, pričom sa v nej poukazuje na iniciatívy v oblasti digitalizácie, ktoré získali širokú podporu²⁴ a ktorých cieľom je zvýšiť využívanie digitálnych technológií vrátane umelej inteligencie v justičných systémoch do roku 2030.

1. Mapovanie pokroku v oblasti digitalizácie justície na vnútroštátnej úrovni a výmena najlepších postupov

Z porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície z roku 2025²⁵ vyplýva, že pokrok členských štátov v digitalizácii ich vnútroštátnych justičných systémov nie je rovnaký. Dôvody týchto

¹⁵ [COM\(2025\)570](#) – Oznámenie Komisie Dynamický rozpočet EÚ pre priority budúcnosti – viacročný finančný rámec na roky 2028 – 2034, s. 3, a [COM\(2025\)565](#) – Návrh nariadenia, ktorým sa zriaďuje Európsky fond pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, poľnohospodárstvo a vidiek, rybníctvo a námorníctvo, prosperitu a bezpečnosť na obdobie rokov 2028 – 2034, odôvodnenie 20 a článok 3 ods. 1 písm. e) bod ii).

¹⁶ [COM\(2025\) 570 v konečnom znení - SWD\(2025\) 570 final/2](#) – Pracovný dokument útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom oznámenia o dynamickom rozpočte EÚ pre priority budúcnosti – viacročný finančný rámec na roky 2028 – 2034, s. 39.

¹⁷ Draghiho správa Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti – hĺbková analýza a odporúčania, strana 67.

¹⁸ COM(2025) 801 – Európska stratégia justičnej odbornej prípravy na roky 2025 – 2030 – Vytváranie podporného prostredia pre DigitalJustice@2030.

¹⁹ [COM\(2025\) 30 final](#) – Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ, s. 2.

²⁰ [Európa má na výber](#) – Politické usmernenia pre budúcu Európsku komisiu 2024 – 2029, s. 6.

²¹ [Rada EÚ \(838/24\)](#) Vyhlásenie z Budapešti o novej dohode o konkurencieschopnosti Európy, s. 1.

²² Stratégia Rady v oblasti elektronickej justície na roky 2024 – 2028 ([C/2025/437](#)).

²³ Závery Rady z decembra 2024 o využívaní umelej inteligencie v oblasti spravodlivosti ([16593/24](#)), bod 25.

²⁴ Na týchto [dvoch fórach na vysokej úrovni](#) sa v období od marca 2025 do novembra 2025 stretli na štyroch plenárnych zasadnutiach členské štáty, Európsky parlament, zástupcovia akademickej obce, odborníci z praxe a občianska spoločnosť.

²⁵ Porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície z roku 2025, [COM\(2025\) 375 final](#), oddiel 2.2.3. Digitalizácia

rozdielov sa v jednotlivých členských štátoch líšia, ale zahŕňajú dostupnosť ľudských a finančných zdrojov, ako aj rozdielne politické priority.

Hoci porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície poskytuje určité údaje o úrovni digitalizácie vnútroštátnych justičných systémov v členských štátoch, chýba prehľad vnútroštátnych iniciatív alebo nástrojov. Členské štáty potrebujú rovnaké alebo podobné IT nástroje a dátové štandardy na digitalizáciu postupov, ktoré sú spoločné pre všetky vnútroštátne justičné systémy. Členské štáty, ktoré majú záujem využívať riešenia, ktoré sú účinné v iných členských štátoch, môžu mať ťažkosti s prístupom k informáciám.

S cieľom riešiť túto otázku začala Komisia spolu Radou mapovať príslušné vnútroštátne iniciatívy a nástroje. Tieto údaje poskytujú prvotný prehľad o digitalizácii justičných systémov v EÚ. Na tomto základe sa vytvorí trvalejší mechanizmus „aktívneho úložiska“ na zhromažďovanie informácií a výmenu najlepších postupov. Toto úložisko bude umiestnené na Európskom portáli elektronickej justície²⁶. Používanie štruktúry a usporiadania portálu by členským štátom umožnilo v prípade potreby ľahko vykonávať aktualizácie, pričom známosť portálu má minimalizovať administratívne zaťaženie.

Cieľom je, aby členské štáty identifikovali dobré riešenia, ktoré sa používajú, čo by mohlo viesť k ich širšiemu zavádzaniu a podporiť cezhraničnú interoperabilitu. Komisia bude v spolupráci s Radou organizovať výmeny najlepších postupov medzi členskými štátmi. V EÚ existuje mnoho príkladov osvedčených digitálnych postupov, ktoré zlepšujú kvalitu justície a poskytujú lepší prístup a väčšiu transparentnosť pre osoby, ktoré podliehajú justičným systémom a pracujú v nich. Napríklad v Estónsku sú všetky verejné služby dostupné online. Estónsky justičný systém má množstvo digitálnych nástrojov, ale jeho základom je elektronický spis. Tento elektronický spis poskytuje údaje do informačných systémov súdov a je interoperabilný s informačnými systémami orgánov činných v trestnom konaní. Všetka komunikácia medzi stranami v občianskych veciach môže prebiehať elektronicky vrátane vytvárania a zasielania predvolaní, zápisníc z pojednávaní a rozhodnutí – a všetky strany môžu elektronicky sledovať priebeh konania. Estónsko odhaduje, že používanie týchto digitálnych nástrojov skrátilo priemernú dĺžku občianskych súdnych konaní zo 156 dní na 99 dní²⁷.

Zozbierané údaje budú tiež základom pre navrhovaný súbor IT nástrojov (pozri opatrenie 3) a pomôžu pri stanovovaní investičných a reformných míľnikov a cieľov pre možné finančné opatrenia v rámci navrhovaného budúceho VFR²⁸.

Opatrenie 1: Komisia vytvorí aktívne úložisko digitálnych nástrojov, najmä umelej inteligencie, používaných v justícii v celej EÚ, ktoré bude do konca roka 2026 dostupné na Európskom portáli elektronickej justície.

Opatrenie 2: Komisia uľahčí výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi v oblasti digitálnych nástrojov, najmä umelej inteligencie, používaných v justícii.

2. Súbor IT nástrojov pre justíciu

Práca na mapovaní digitálnych nástrojov, ktoré sú v súčasnosti dostupné v členských štátoch, ukázala, že členské štáty majú rovnaké alebo podobné potreby a chcú vyvinúť podobné riešenia. Niekoľko členských štátov už úspešne zaviedlo nástroje umelej inteligencie a tieto

²⁶ [Elektronická justícia: estónske digitálne súdnictvo.](#)

²⁷ [Informačný prehľad elektronickej Estónsko: Elektronická justícia.](#)

²⁸ [COM\(2025\) 565 final](#) – Návrh nariadenia, ktorým sa zriaďuje Európsky fond pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, poľnohospodárstvo a vidiek, rybníctvo a námorníctvo, prosperitu a bezpečnosť na obdobie rokov 2028 – 2034.

riešenia by mohli byť prínosné aj pre ostatné členské štáty. Pokročilé nástroje na rozpoznávanie reči využívajúce umelú inteligenciu sa napríklad používajú vo viacerých členských štátoch na prevod reči na text a prepis pojednávani, čo vedie k jasnej úspore času. Iné členské štáty používajú automatizované anotácie a opis obsahu rozsudkov a iných súdnych rozhodnutí, zatiaľ čo niektoré členské štáty začali používať rozsiahle jazykové modely na analýzu rozsudkov a návrhov právnych dokumentov. Vo väčšine členských štátov sa však využívanie nástrojov umelej inteligencie iba plánuje. Rada preto vyzvala Komisiu, aby podporila členské štáty pri zhromažďovaní a výmene informácií o využívaní nástrojov umelej inteligencie vo vnútroštátnych justičných systémoch s cieľom vytvoriť a prevádzkovať spoločný „súbor nástrojov umelej inteligencie v oblasti justície“²⁹.

Zatiaľ čo úplná harmonizácia digitálnych justičných riešení vo vnútroštátnych systémoch v rámci celej EÚ môže stáť v ceste zdravým inováciám, súčasná úroveň fragmentácie a nedostatočná štandardizácia je slabinou z hľadiska nákladov a efektívnosti. Napríklad nie je potrebné ani efektívne, aby členské štáty zaviedli 27 rôznych softvérových systémov na vykonávanie právneho výskumu na súdoch.

Cieľom súboru nástrojov je dosiahnuť úspory nákladov a znížiť prekážky pri implementácii tým, že sa členským štátom poskytne súbor IT nástrojov. Súbor nástrojov je prirodzeným rozšírením mapovania, ktorého cieľom je nielen spoločne využívať IT riešenia, ale aj pomôcť členským štátom digitalizovať ich justičné systémy v praxi. Použitím nástrojov, ktoré už boli vyvinuté a otestované v iných krajinách, sa členské štáty môžu vyhnúť tomu, aby začali vytvárať nový nástroj od nuly, čo šetrí čas aj peniaze. Zavedenie úspešných nástrojov vo viacerých členských štátoch by mohlo pomôcť opakovane používať spoločné normy a podporiť interoperabilitu.

Komisia vytvorí tento súbor nástrojov s cieľom pomôcť členským štátom urýchliť úroveň digitalizácie a dosiahnuť úspory nákladov. Súbor nástrojov bude obsahovať nástroje umelej inteligencie, ako aj všetky ostatné relevantné IT nástroje na použitie v justičných systémoch. Bude umiestnený na portáli interoperabilnej Európy³⁰, ktorý bol zriadený na základe aktu o interoperabilnej Európe³¹ s cieľom uľahčiť spoločné využívanie nástrojov, dátových štandardov a usmernení. Každý členský štát sa rozhodne, ktoré nástroje chce poskytnúť na spoločné využívanie a v akom rozsahu.

Opatrenie 3: Komisia do konca roka 2026 vytvorí súbor IT nástrojov a bude podporovať jeho používanie.

3. Umelá inteligencia v justičných systémoch

Účinné využívanie umelej inteligencie v justičných systémoch je súčasťou cieľa dostať EÚ do čela revolúcie v oblasti umelej inteligencie, ako sa uvádza v Akčnom pláne pre kontinent umelej inteligencie³². Stratégia využívania umelej inteligencie³³ sa zameriava na využitie transformačného potenciálu umelej inteligencie, urýchlenie zavádzania umelej inteligencie vo všetkých odvetviach s cieľom zlepšiť konkurencieschopnosť a hospodársky rast, ako aj znížiť administratívne zaťaženie. Na účely podpory a urýchlenia využívania umelej inteligencie

²⁹ Závety Rady z decembra 2024 o využívaní umelej inteligencie v oblasti spravodlivosti (16593/24), bod 25.

³⁰ [Portál interoperabilnej Európy](#).

³¹ Nariadenie (EÚ) 2024/903, ktorým sa stanovujú opatrenia na zabezpečenie vysokej úrovne interoperability verejného sektora v celej Únii (akt o interoperabilnej Európe).

³² [COM\(2025\) 165 final](#) – Akčný plán pre kontinent umelej inteligencie, s. 1.

³³ [COM\(2025\) 723 final](#) – Stratégia využívania umelej inteligencie, s. 1 a 12.

v justícii sa stratégia využívania umelej inteligencie opiera o konkrétne opatrenia v tejto stratégii DigitalJustice@2030.

Umelá inteligencia má v oblasti justície obrovský potenciál a mohla by viesť k výraznému zvýšeniu efektívnosti. Napríklad v Nemecku pomáha virtuálny asistent OLGA sudcom pri spracúvaní odvolaní v hromadných konaniach³⁴ po kauze Dieselgate³⁵. OLGA skúma prvostupňové rozhodnutia a získava parametre, ako je typ vozidla a motora, norma výfukových plynov a dôvody stiahnutia. Na základe týchto parametrov nástroj automaticky zoskupí podobné prípady a vyplní jednotlivé šablóny navrhnuté sudcami. Používanie nástroja OLGA umožnilo inteligentné rozvrhnutie vecí napríklad s tými istými zástupcami žalobcov, čo súdu umožňuje veľmi efektívne organizovať zasadacie dni³⁶. Tento nástroj tiež odbremenil sudcov od vo veľkej miere opakujúcich sa úloh a umožnil im namiesto toho sa sústrediť na ich hlavnú prácu. Najdôležitejšie však je, že tento nástroj nezasahuje do rozhodovania, pretože sudcovia vždy rozhodujú o každej veci po overení skutočností. Ministerstvo spravodlivosti a migrácie Bádenska-Württemberska uvádza³⁷, že používanie nástroja OLGA uľahčilo vybavovanie vecí a výrazne skrátilo čas potrebný na ich spracovanie. Bez nástroja OLGA by totiž pri súčasnom personálnom obsadení trvalo spracovanie vecí mnoho rokov. Ako konštatoval sudca zodpovedný za projekt nástroja OLGA na Vyššom krajskom súde v Stuttgarte: „*manuálne spracovanie hromadných konaní je minulosťou*“³⁸.

Využívanie umelej inteligencie v justičných systémoch však prináša aj riziká pre základné práva a tieto riziká je potrebné zmierniť. Nástroje umelej inteligencie by mali sudcov pri ich rozhodovaní len podporovať, ale nemali by ich nikdy nahrádzať³⁹. V akte EÚ o umelej inteligencii⁴⁰ sa kategorizujú určité spôsoby využívania umelej inteligencie ako vysokorizikové. V zásade sa systémy umelej inteligencie, ktoré má justičný orgán používať na pomoc pri skúmaní a výklade skutkových okolností a právnych predpisov a pri uplatňovaní právnych predpisov na konkrétny súbor skutkových okolností, považujú za vysokorizikové. Uplatňujú sa preto prísne požiadavky. Systémy umelej inteligencie určené na administratívne činnosti, ktoré nemajú vplyv na skutočné rozhodovanie v jednotlivých veciach, ako je pseudonymizácia súdnych rozhodnutí, dokumentov alebo údajov, sa nepovažujú za vysokorizikové. Napriek tomu sa na ne vzťahujú požiadavky na transparentnosť.

S cieľom podporiť bezpečné zavádzanie umelej inteligencie do justičných systémov Rada vyzvala Komisiu, aby preskúmala potenciál umelej inteligencie v oblasti justície a pomohla členským štátom pri vykonávaní aktu o umelej inteligencii⁴¹. Komisia je odhodlaná sprevádzať členské štáty na ich ceste zavádzania umelej inteligencie. Prvým krokom bolo prijatie usmernenia o zakázaných praktikách využívajúcich umelú inteligenciu vo februári 2025⁴².

³⁴ „Hromadné konanie“ sa chápe ako viacero súdnych žalôb podaných jednotlivými žalobcami, ktoré sa týkajú rovnakého alebo podobného postupu. IT nástroje môžu byť relevantné aj v iných súdnych konaniach zameraných na hromadné škody, ako sú žaloby v zastúpení podľa [smernice \(EÚ\) 2020/1828 o žalobách v zastúpení](#).

³⁵ „Dieselgate“ je názov škandálu, ktorý bol odhalený v roku 2015 a týkal sa automobilov predávaných so špecifickým softvérom v dieselových motoroch, ktorý dokázal zistiť, kedy je vozidlo testované, a podľa toho zmeniť výkon s cieľom zlepšiť výsledky. To viedlo k tisícom súdnych sporov a odvolaní.

³⁶ Spoelke, J.: [OLGA – der KI-Assistent für Dieselverfahren](#).

³⁷ Landtag von Baden-Württemberg, [Drucksache 17/5658](#), s. 4.

³⁸ Landtag von Baden-Württemberg, [Drucksache 17/5658](#), s. 4.

³⁹ Odôvodnenie 61 [aktu o umelej inteligencii](#).

⁴⁰ [Nariadenie \(EÚ\) 2024/1689](#), ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie (akt o umelej inteligencii).

⁴¹ Závery Rady z decembra 2024 o využívaní umelej inteligencie v oblasti spravodlivosti ([16593/24](#)), bod 21.

⁴² [C\(2025\) 5052 final](#) – Usmernenia Komisie o zakázaných praktikách využívajúcich umelú inteligenciu stanovených v nariadení (EÚ) 2024/1689 (akt o AI).

Ďalším krokom bude dokončenie všeobecných usmernení o vysokorizikových systémoch umelej inteligencie podľa aktu o umelej inteligencii, ktorých zverejnenie sa plánuje na február 2026. Používanie vysokorizikových nástrojov umelej inteligencie v justičných systémoch má zásadný význam a pomôže formovať tieto usmernenia. V stratégii DigitalJustice@2030 sa tiež navrhuje overiť, či členské štáty potrebujú ďalšiu podporu na účinné využívanie nástrojov umelej inteligencie v justičných systémoch a či je opodstatnený koordinovaný prístup na úrovni EÚ.

Členské štáty chcú využívať systémy umelej inteligencie v justícii na zlepšenie efektívnosti a zníženie počtu nevybavených vecí⁴³. V stratégii DigitalJustice@2030 sa uvádza niekoľko opatrení na podporu využívania umelej inteligencie v justičných systémoch. Súbor IT nástrojov je navrhnutý tak, aby uľahčil a urýchlil zavádzanie nástrojov umelej inteligencie (opatrenie 3). Na projekty týkajúce sa využívania umelej inteligencie v justičných systémoch sú k dispozícii finančné prostriedky EÚ (opatrenia 11 a 12) a využívanie umelej inteligencie sa bude monitorovať prostredníctvom mapovania IT nástrojov (opatrenie 1). Komisia plánuje ďalej podporovať národné orgány tým, že s nimi bude diskutovať a pomáhať im pri rozhodovaní o tom, či a na aký účel by mali používať nástroje umelej inteligencie, ako aj o tom, ako to robiť spôsobom, ktorý zvýši plánovanú efektívnosť – prípadne pomocou špecializovaných usmernení⁴⁴.

Na úrovni EÚ zvažujú agentúry a orgány v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí využívanie umelej inteligencie vo svojej prevádzkovej činnosti a môžu testovať nové nástroje AI. Komisia bude tento vývoj sledovať.

Opatrenie 4: Komisia s príspevom justičnej komunity do februára 2026 vypracuje informácie o používaní vysokorizikových systémov umelej inteligencie v justícii, pričom vymedzí najmä príslušné usmernenia podľa aktu o umelej inteligencii.

Opatrenie 5: Komisia spolu s členskými štátmi a ďalšími príslušnými zainteresovanými stranami určí oblasti, v ktorých ich EÚ môže podporiť pri zavádzaní umelej inteligencie v justícii, prípadne im poskytne osobitné usmernenia o tom, či, na aký účel a ako by mohli nástroje umelej inteligencie využívať.

4. Európsky priestor právnych údajov

Jednotlivci a odborníci v mnohých oblastiach majú na dosah ruky množstvo informácií. Inak je to v prípade právnych dokumentov a údajov, ktoré často nie sú dostupné online, čo znamená, že v tejto oblasti je menšia dostupnosť a transparentnosť. V súčasnosti je prístup k právnym údajom online možný rôznymi spôsobmi, ktoré uľahčuje a podporuje EÚ. Cieľom Európskeho priestoru právnych údajov je zhromaždiť všetky tieto údaje na jednom mieste:

- EUR-Lex na prístup k autentickým právnym predpisom EÚ v 24 jazykoch, judikatúre EÚ, vnútroštátnym transpozičným opatreniam, ako aj k niektorým vnútroštátnym judikatúram s funkciami vyhľadávania a analýzy,
- N-Lex na prístup do databáz vnútroštátneho práva členských štátov,
- Európsky portál elektronickej justície, ktorý obsahuje informácie o justičných systémoch a prístupe k spravodlivosti v EÚ, ako aj prístup k judikatúre EÚ a jednotlivých štátov,

⁴³ Z diskusií na stretnutiach expertov v rámci poľského predsedníctva Rady Európskej únie vo Varšave – Nové výzvy rozvoja umelej inteligencie a elektronickej komunikácie v oblasti justície (19. – 20. mája 2025).

⁴⁴ Závery Európskej komisie a poľského predsedníctva v oficiálnej zápisnici zo stretnutia expertov v rámci poľského predsedníctva Rady Európskej únie vo Varšave – Nové výzvy rozvoja umelej inteligencie a elektronickej komunikácie v oblasti justície (19. – 20. mája 2025), s. 39.

- viacero členských štátov prevádzkuje svoje vlastné platformy.

Jednoduchý prístup k aktuálnym platným právnym predpisom a judikatúre nielen na úrovni EÚ, ale aj vo všetkých členských štátoch prináša mnoho výhod. Predstavte si poľského sudcu, ktorý musí pri rozhodovaní sporu medzi poľskou a talianskou spoločnosťou uplatniť talianske právo. Zmluva medzi týmito dvoma spoločnosťami obsahuje doložku o voľbe rozhodného práva, v ktorej sa uvádza, že sa uplatňuje talianske právo⁴⁵. Keďže poľský podnik podal žalobu na poľský súd⁴⁶, poľský sudca bude rozhodovať o spore na základe talianskeho práva a bude potrebovať prístup k všetkým súvisiacim talianskym právnym predpisom a judikatúre. Ak tieto nie sú dostupné online, je pre odborníkov v oblasti justície v cezhraničných veciach ešte ťažšie nájsť, pochopiť, interpretovať a aplikovať zahraničné právo na prejednávajúcu vec⁴⁷. To môže viesť k výrazným oneskoreniam, ktoré majú negatívny vplyv na výkon spravodlivosti a oslabujú hospodársky rast a konkurencieschopnosť. Pre odborníkov v oblasti justície je už aj tak dosť ťažké uplatňovať zahraničné právne predpisy, o ktorých neabsolvovali odbornú prípravu, k čomu sa ešte pridávajú problémy s vyhľadávaním potrebných dokumentov.

Okrem toho, že väčšia transparentnosť pomáha odborníkom v oblasti justície v cezhraničných veciach, pomáha tiež zvyšovať dôveru verejnosti v justičný systém. Prístup k informáciám o zákonoch, judikatúre a súdnom výklade právnych ustanovení je dôležitý pre uplatnenie práva na prístup k spravodlivosti⁴⁸.

Preto sa na základe Európskej dátovej stratégie z roku 2020⁴⁹ zaviedol Európsky priestor právnych údajov s cieľom využívať hodnotu údajov na dosiahnutie širších prínosov pre hospodárstvo a spoločnosť EÚ. Cieľom je poskytovať ľahko dostupné, opakovane použiteľné a vyhľadateľné údaje o právnych predpisoch a judikatúre v celej EÚ. Európsky priestor právnych údajov neposkytuje len údaje, ktoré pomáhajú odborníkom v oblasti justície pri ich práci. Postupne bude tiež poskytovať prístup k justičným údajom vhodným na tréningové systémy umelej inteligencie, čím podporí spoločnosti zaoberajúce sa právnymi technológiami pri vývoji inovatívnych nástrojov umelej inteligencie prispôbených pre oblasť justície. Kľúčom k dobre fungujúcim nástrojom umelej inteligencie je kvalita tréningových údajov. Práve tu môže Európsky priestor právnych údajov pomôcť inováciám, t. j. sprístupnením sťahovateľného, vysokokvalitného, objemného a relevantného právneho obsahu. Jadrom tejto práce sú starostlivo spracované údaje o právnych dokumentoch EÚ, ktoré sú k dispozícii na portáli EUR-Lex.

Pre fungovanie Európskeho priestoru právnych údajov a zabezpečenie interoperability právnych a justičných údajov sú rozhodujúce spoločné normy, najmä európsky identifikátor právnych predpisov (ELI)⁵⁰ a Európsky identifikátor judikatúry (ECLI)⁵¹. Prístup k právnym predpisom a judikatúre si vyžaduje, aby boli všetky relevantné dokumenty správne identifikované, strojovo čitateľné a bolo v nich možné vyhľadávať online. Preto je kľúčové zabezpečiť, aby všetky členské štáty prijali ELI a ECLI čo najrýchlejšie⁵². Normu ELI

⁴⁵ V súlade s článkom 3 [nariadenia \(ES\) č. 593/2008](#) o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I).

⁴⁶ Príslušnosť poľského súdu by sa určila v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. a) [nariadenia \(EÚ\) č. 1215/2012](#) (nariadenie Brusel Ia).

⁴⁷ Ak sa informácie nepodarí nájsť, sudca bude nútený podať oficiálnu žiadosť o informácie podľa článku 4 [Európskeho dohovoru o informáciách o cudzom práve](#) (1968, CETS 062), čo trvá podstatne dlhšie, ako keby boli právne predpisy a judikatúra dostupné online.

⁴⁸ Usmernenia CEPEJ pre online zverejňovanie súdnych rozhodnutí [\[CEPEJ \(2024\)9\]](#) z 18. novembra 2024, s. 4.

⁴⁹ Európska dátová stratégia ([COM/2020/66](#)), oddiel 5.D.

⁵⁰ Čo je to [ELI](#)?

⁵¹ Čo je to [ECLI](#)?

⁵² V oznámení Komisie z roku 2020 ([COM/2020/710 final](#)) – „Digitalizácia justície v Európskej únii – Súbor príležitostí“ sa už zdôraznil význam dostupnosti justičných údajov (oddiel 3.4).

v súčasnosti používa 19 členských štátov, pričom od roku 2024 prijalo ELI sedem z nich. ECLI sa čiastočne zaviedol v 21 členských štátoch, vo väčšine prípadov len na obmedzenom počte súdov. 17 členských štátov, ktoré prijali normu ECLI, je pripojených k vyhľadávaču ECLI na Európskom portáli elektronickej justície.

Zatiaľ čo pokračuje práca na portáli N-Lex a Európskom portáli elektronickej justície a na súvisiacich vyhľadávačoch zákonov a judikatúry, opatrenia stanovené v stratégii DigitalJustice@2030 by mali v konečnom dôsledku viesť k tomu, že všetci odborníci v oblasti justície, jednotlivci a spoločnosti zaoberajúci sa právnymi technológiami budú mať k dispozícii ľahko dostupné, opakovane použiteľné a vyhľadateľné justičné údaje. Komisia sa zaviazala k úplnému zavedeniu ELI a ECLI a podporuje členské štáty rôznymi spôsobmi. Na zavádzanie ELI a ECLI by sa mohli použiť finančné prostriedky EÚ v rámci nástroja technickej podpory a ďalšia technická pomoc v rámci budúceho VFR.

V stratégii pre dátovú úniu⁵³ Komisia oznámila, že v roku 2026 navrhne rozšíriť zoznam súborov údajov s vysokou hodnotou⁵⁴ tak, aby zahŕňal aj právne údaje, čím sa zlepši ich kvalita a dostupnosť. Súbory údajov s vysokou hodnotou musia byť voľne dostupné v strojovo čitateľných formátoch a prostredníctvom štandardizovaného aplikačného programového rozhrania. V relevantných prípadoch by mali byť súbory údajov s vysokou hodnotou k dispozícii na hromadné stiahnutie. Rozšírením zoznamu súborov údajov s vysokou hodnotou sa sprístupní viac údajov malým a stredným podnikom, startupom a vývojárom umelej inteligencie tým, že sa znížia prekážky prístupu k údajom.

Opatrenie 6: Komisia a Úrad pre vydávanie publikácií EÚ budú podporovať úplné zavedenie ELI a ECLI. V prípade ECLI bude cieľom zabezpečiť, aby do roku 2030 bola všetka judikatúra vo všetkých členských štátoch označená ECLI a aby ju bolo možné ľahko nájsť vo vyhľadávači ECLI na Európskom portáli elektronickej justície. Prvým krokom bude pridelenie ECLI všetkým novým súdnym rozhodnutiam na všetkých súdoch. Druhým krokom bude integrácia celej existujúcej judikatúry. V prípade ELI bude cieľom zabezpečiť, aby bol do roku 2030 každému právnemu predpisu vo všetkých členských štátoch pridelený ELI, ktorý by sa dal ľahko nájsť vo vyhľadávači ELI.

Opatrenie 7: Komisia a Úrad pre publikácie EÚ podporia vývoj aplikácií právnych technológií vrátane nástrojov umelej inteligencie pre justíciu zlepšením dostupnosti a opakovanej použiteľnosti právnych a justičných údajov (vrátane judikatúry a právnych predpisov).

5. Videokonferencie

Pandémia ochorenia COVID-19 prinútila veľkú časť zamestnancov (a to aj v justícii) prispôbiť sa novej situácii: používanie videokonferencií sa v mnohých prípadoch stalo reálnym riešením na zabezpečenie kontinuity justície. Hoci do roku 2020 už boli videokonferencie regulované a využívané v niektorých prípadoch cezhraničnej spolupráce EÚ v občianskych a trestných veciach⁵⁵, v prípade mnohých iných cezhraničných postupov chýbal

⁵³ COM(2025) 835 – Oznámenie Komisie o stratégii pre dátovú úniu – Sprístupnenie údajov pre umelú inteligenciu, s. 10.

⁵⁴ Článok 13 a 14 smernice o otvorených údajoch [[smernica \(EÚ\) 2019/1024](#) o otvorených údajoch a opakovanom použití informácií verejného sektora (prepracované znenie)].

⁵⁵ Najmä [smernica 2014/41/EÚ](#) európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach, článok 10 Dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi EÚ [[42000A0712\(01\)](#)], [smernica 2012/29/EÚ](#) o právach obetí trestných činov a [nariadenie Rady \(ES\) č. 1206/2001](#) o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach.

právny základ. Nariadením o digitalizácii sa čiastočne odstránil tento nedostatok a v súčasnosti poskytuje právny základ pre uskutočňovanie pojednávania prostredníctvom videokonferencií v rámci cezhraničných súdnych konaní v občianskych a obchodných veciach, ako aj pre postupy justičnej spolupráce v trestných veciach.

Podľa práva EÚ môžu byť svedkovia, znalci, podozrivé a obvinené osoby, ako aj obeť trestných činov vypočutí prostredníctvom videokonferencie s cieľom zhromaždiť dôkazy, ak sa nachádzajú v inom členskom štáte⁵⁶. V prípade obetí trestných činov Komisia tiež navrhuje zahrnúť do smernice o právach obetí ustanovenie o využívaní videokonferencií s cieľom uľahčiť obetiam s bydliskom v zahraničí účasť na trestnom konaní na diaľku. O tomto návrhu sa stále rokuje. V súčasnosti neexistujú žiadne celoeurópske pravidlá upravujúce účasť podozrivej alebo obvinenej osoby na diaľku na súdnych pojednávaniach v trestnom konaní z iného členského štátu na iné účely, ako je zhromažďovanie dôkazov. Táto situácia často vedie k značným cestovným nákladom pre podozrivú alebo obvinenú osobu a môže predstavovať praktické problémy, najmä pre zraniteľné osoby. Môže tiež viesť k tomu, že súdne konania sa budú viesť v neprítomnosti alebo si budú vyžadovať použitie veľmi intruzívnych donucovacích opatrení, ako je európsky zatykač, aby sa zabezpečila účasť podozrivej alebo obvinenej osoby na súdnom konaní.

Tieto skutočnosti boli zohľadnené v poslednom hodnotení vykonávania európskeho vyšetrovacieho príkazu⁵⁷, v ktorom sa Komisia vyzýva, aby našla riešenie na úrovni EÚ, ktoré by umožnilo účasť obvinených osôb na súdnych konaniach prostredníctvom videokonferencie z iného členského štátu. Komisia sa usiluje vyriešiť túto medzeru, aby sa umožnila účasť podozrivej alebo obvinenej osoby z iného členského štátu na pojednávaniach trestného súdu na diaľku prostredníctvom videokonferencie. Pokiaľ ide o obeť trestných činov, Komisia posúdi, ako by sa mala riešiť aj účasť na diaľku, pričom zohľadní výsledok rokovaní o revízií smernice o právach obetí.

Na zabezpečenie hladkého priebehu pojednávania na diaľku prostredníctvom videokonferencie je potrebné vyriešiť určité praktické problémy. Členské štáty napríklad často používajú rôzne videokonferenčné platformy, čo samo osebe nie je problém, ale môže sa to stať prekážkou pri uskutočňovaní cezhraničného pojednávania na diaľku, keďže rôzne softvérové a hardvérové riešenia nie sú vždy interoperabilné. Je to dôležité, keď sa organizuje videokonferencia medzi dvoma justičnými orgánmi v rôznych členských štátoch, napríklad na účely vykonávania dôkazov v občianskych veciach⁵⁸ a počas pojednávania v trestných veciach.

Hoci už existujú riešenia tohto problému interoperability, ako sú prídavné moduly, zásuvné moduly a aplikácie tretích strán, tieto riešenia často spôsobujú nestabilitu pripojenia a vyvolávajú obavy týkajúce sa ochrany údajov a súkromia. V súčasnosti neexistuje celoeurópske riešenie videokonferencií pre cezhraničné konania v súdnych veciach. Každý členský štát používa buď hotové produkty, alebo nástroje, ktoré sám vyvinul. To môže byť dostatočne vhodné pre vnútroštátne pojednávania, ale v cezhraničných pojednávaniach nedostatok interoperability sťažuje, ak nie znemožňuje, vykonávanie pojednávania na diaľku.

⁵⁶ V súlade so [smernicou 2014/41/EÚ](#) z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach, s Dohovorom EÚ o vzájomnej pomoci v trestných veciach [[42000A0712\(01\)](#)] a so [smernicou 2012/29/EÚ](#) o právach obetí trestných činov.

⁵⁷ Záverečná správa o desiatom kole vzájomných hodnotení vykonávania európskeho vyšetrovacieho príkazu (EVP), [15834/1/24](#), Brusel, 10. decembra 2024.

⁵⁸ Podľa [nariadenia Rady \(ES\) 2020/1783](#) o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach (vykonávanie dôkazov) (prepracované znenie).

Preto by bolo potrebné hľadať riešenie na riešenie problémov interoperability. Preto bude Komisia analyzovať rôzne možnosti prekonania prekážok interoperability⁵⁹.

Okrem toho Komisia podporí členské štáty poskytnutím súboru dobrovoľných spoločných technických požiadaviek na videokonferencie. Tieto požiadavky sa budú týkať napríklad spôsobu uskutočňovania videokonferencií a ďalšieho vývoja už používaného videokonferenčného softvéru. Tieto požiadavky by sa prispôbili na použitie v oblasti justície a poskytl by pevný základ na zabezpečenie dobrej kvality zvuku a obrazu v reálnom čase pre bezpečné a dôverné videokonferencie počas súdnych konaní. Členské štáty by mohli tieto požiadavky využívať napríklad pri postupoch verejného obstarávania alebo ďalšieho vývoja a ušetriť náklady, ktoré by vznikli, keby tieto požiadavky museli vypracovať samy. Cieľom týchto dobrovoľných technických požiadaviek je uľahčiť interoperabilitu. Budú prístupné prostredníctvom portálu interoperabilnej Európy.

Opatrenie 8: Komisia do konca roka 2027 odporučí dobrovoľné spoločné technické požiadavky na videokonferencie v celej EÚ.

Opatrenie 9: V súvislosti s revíziou smernice o európskom vyšetrovacom príkaze sa Komisia bude usilovať umožniť účasť podozrivých alebo obvinených osôb z iného členského štátu na pojednávaniach trestného súdu na diaľku prostredníctvom videokonferencie vrátane potrebných procesných záruk. Komisia tiež posúdi zodpovedajúcu potrebu zahrnúť pravidlá na uľahčenie účasti obetí trestných činov na diaľku, ako aj potrebné záruky, pričom zohľadní výsledok rokovaní o revízii smernice o právach obetí.

Opatrenie 10: Komisia do konca roka 2027 preskúma uskutočniteľnosť a posúdi náklady a prínosy rôznych možností na prekonanie problémov s interoperabilitou cezhraničných videokonferencií v súdnych konaniach.

6. Financovanie

Digitalizácia vnútroštátnych justičných systémov je investíciou, ktorej cieľom je dosiahnuť efektívnejšiu justíciu. Táto investícia sa bude postupne kompenzovať a v konečnom dôsledku ušetrí zdroje. Úspechom napríklad bolo zavedenie videokonferencií v súdnych miestnostiach v Česku. V roku 2024 sa uskutočnilo približne 12 300 pojednávaní prostredníctvom videokonferencií. Zavedenie vybavenia a súvisiaceho softvéru v súdnych sieňach stálo približne 8 miliónov EUR, pričom podpora bola poskytnutá z finančných prostriedkov EÚ v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti⁶⁰. Videokonferencie v súčasnosti ušetria českým justičným orgánom viac ako 2,2 milióna EUR ročne na nákladoch na dopravu a bezpečnostný sprievod, na náhradách svedkom a cestovných náhradách pre svedkov – a tieto úspory budú pokračovať⁶¹.

Investície do digitalizácie prispievajú aj k zvýšeniu produktivity. Cieľom takýchto investícií je v konečnom dôsledku zvýšiť efektívnosť vnútroštátnych justičných systémov, čo bude mať pozitívny vplyv na hospodársky rast. Niektoré časti tejto stratégie DigitalJustice@2030, napr.

⁵⁹ Strategické rozhodnutia týkajúce sa vývoja a obstarávania IT budú podliehať predbežnému schváleniu Rady Európskej komisie pre informačné technológie a kybernetickú bezpečnosť.

⁶⁰ Nariadenie (EÚ) 2021/241, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

⁶¹ Príspevok Přemysla Sezemskeho, riaditeľa odboru elektronickej justície Ministerstva spravodlivosti Českej republiky, oficiálna zápisnica zo stretnutia expertov v rámci poľského predsedníctva Rady Európskej únie vo Varšave – Nové výzvy rozvoja umelej inteligencie a elektronickej komunikácie v oblasti justície (19. – 20. mája 2025), s. 15 – 16.

podpora opakovaného používania IT nástrojov, prinesú úspory pre vnútroštátne rozpočty a zároveň zlepšia interoperabilitu medzi vnútroštátnymi justičnými systémami.

Vzhľadom na tieto skutočnosti Rada vyzvala Komisiu, aby podporovala primerané financovanie rozvoja a využívania umelej inteligencie v justícii⁶². V stratégii Rady v oblasti európskej elektronickej justície na roky 2024 – 2028⁶³ sa zdôrazňuje, že členské štáty by mali mať možnosť požiadať o financovanie prostredníctvom rôznych finančných nástrojov zahrnutých do VFR. Preto by sa mal uľahčiť prístup k financovaniu na úrovni EÚ.

EÚ už podporuje členské štáty v ich úsilí o zefektívnenie ich justičných systémov prostredníctvom viacerých nástrojov financovania, ktoré sledujú rôzne ciele:

- Program Spravodlivosť podporuje rozvoj cezhraničných projektov digitalizácie, ale má obmedzený rozpočet. V súčasnosti sa osobitne zameriava na pomoc členským štátom pri vykonávaní nariadenia o digitalizácii⁶⁴.
- Z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa podporujú reformy a investície, ktoré členské štáty uskutočňujú s cieľom zvýšiť udržateľnosť, odolnosť a pripravenosť svojich hospodárstiev a spoločností na výzvy a príležitosti spojené so zelenou a digitálnou transformáciou. Viaceré opatrenia obsiahnuté v plánoch obnovy a odolnosti sú zamerané na pokrok v digitalizácii justičných systémov členských štátov. Približne polovica členských štátov⁶⁵ zahrnula takéto reformy a investície do svojich plánov obnovy a odolnosti. Projekty zahŕňajú napríklad videokonferencie, zavedenie digitálnych zvukových záznamov z konaní, zlepšenie systému správy prípadov, digitalizáciu občianskych a trestných konaní.
- Z programu Digitálna Európa sa podporuje práca Komisie na digitalizácii cezhraničnej justičnej spolupráce EÚ, najmä v kontexte nariadenia o digitalizácii. Podporuje sa tiež zavádzanie ELI v členských štátoch. Program sa využíva na poskytovanie odborného poradenstva a seminárov, ako aj na podporu používania vyhľadávania na portáli N-Lex založeného na ELI v členských štátoch.
- Nástroj technickej podpory podporuje členské štáty poskytovaním na mieru prispôbených technických odborných znalostí. Môže sa použiť na podporu projektov súvisiacich s digitalizáciou vnútroštátnych justičných systémov, ako je uverejňovanie judikatúry, ďalšie zavádzanie ECLI, automatizované spracovanie s využitím umelej inteligencie a videokonferencie. Dôležitým obmedzením však je, že sa nemôže použiť na financovanie skutočného vývoja IT, ani na nákup softvéru a hardvéru⁶⁶. Projekty v rámci Nástroja technickej podpory by mali poskytovať jasnú pridanú hodnotu EÚ a umožniť opakované využitie výsledkov dosiahnutých v iných členských štátoch.

V rámci budúceho VFR⁶⁷ je cieľom zjednodušiť a rozpočet EÚ a zvýšiť jeho flexibilitu. To by umožnilo prispôbiť financovanie meniacim sa prioritám a novému technologickému vývoju. Komisia navrhla ambiciózný, na politikách založený rozpočet na obdobie rokov 2028 až 2034.

⁶² Závety Rady z decembra 2024 o využívaní umelej inteligencie v oblasti spravodlivosti ([16593/24](#)), bod 22.

⁶³ Stratégia Rady v oblasti elektronickej justície na roky 2024 – 2028 ([C/2025/437](#)), bod 24.

⁶⁴ Pracovný program programu Spravodlivosť na roky 2023 – 2025, s. 23, ako aj budúci pracovný program programu Spravodlivosť na roky 2026 – 2027.

⁶⁵ BE, BG, CY, CZ, EL, ES, HR, HU, IT, MT, NL, PT, RO, SI, SK.

⁶⁶ Ako sa zdôrazňuje v záveroch Európskej komisie a poľského predsedníctva v oficiálnej zápisnici zo stretnutia expertov v rámci poľského predsedníctva Rady Európskej únie vo Varšave – Nové výzvy rozvoja umelej inteligencie a elektronickej komunikácie v oblasti justície (19. – 20. mája 2025), s. 39.

⁶⁷ [COM\(2025\) 570 final](#) – Oznámenie Komisie o dynamickom rozpočte EÚ pre priority budúcnosti – viacročný finančný rámec na roky 2028 – 2034, s. 2.

Vzhľadom na nedostatočný a nerovnomerný pokrok v oblasti digitálnej transformácie EÚ⁶⁸ by sa z rozpočtu poskytovala podpora pre digitalizáciu justičných systémov na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ na základe dvoch pilierov:

- i. Digitalizované justičné systémy sú efektívnejšie a odolnejšie, preto by členské štáty mohli využiť svoje plány národného a regionálneho partnerstva⁶⁹ na financovanie digitalizácie vnútroštátnych justičných systémov. Finančné prostriedky by sa mohli použiť aj na dosiahnutie cieľov stanovených v politickom programe Digitálne desaťročie, ktorého cieľom je do roku 2030 sprístupniť všetky kľúčové verejné služby online⁷⁰. V porovnaní so súčasnými finančnými nástrojmi by plány národného a regionálneho partnerstva znížili administratívne zaťaženie národných a regionálnych súdnych orgánov⁷¹. Vnútroštátne ciele digitalizácie vnútroštátnych justičných systémov by mohli vychádzať zo zberu údajov v rámci opatrenia 1.
- ii. Cieľom návrhu nového programu Spravodlivosť je prispieť k rozvoju efektívneho, inkluzívneho a odolného európskeho priestoru spravodlivosti a podporiť digitalizáciu justície na úrovni EÚ⁷². Jeho zvýšené zameranie na digitalizáciu v rámci všeobecných a špecifických cieľov⁷³ má zabezpečiť strategickejší a konzistentnejší prístup ku všetkým problémom a výzvam súvisiacim s digitalizáciou justičných systémov. Navrhuje sa preň výrazné zvýšenie rozpočtu. Navrhovaným programom sa bude naďalej podporovať údržba existujúcich IT nástrojov alebo platforiem a vytváranie nových nástrojov potrebných pre nástroje justičnej spolupráce⁷⁴ vrátane pomoci členským štátom pri zavádzaní vykonávacích aktov podľa nariadenia o digitalizácii.

Opatrenie 11: Komisia navrhuje naďalej financovať projekty a opatrenia prostredníctvom programu na úrovni EÚ a členských štátov v rámci budúceho VFR.

Opatrenie 12: Cieľom Komisie je podporiť digitalizáciu vnútroštátnych justičných systémov v rámci budúceho VFR prostredníctvom navrhovaných plánov národného a regionálneho partnerstva.

7. Ďalšia digitalizácia cezhraničných konaní v občianskych a obchodných veciach

Ani po plnej implementácii nariadenia o digitalizácii nebude stále možné vykonávať cezhraničné súdne konania výlučne digitálnymi prostriedkami, napr. súdne konanie od začiatku až do konca. V nariadení o digitalizácii sa nestanovuje digitalizácia komunikácie pre všetky

⁶⁸ [COM\(2025\) 565 final](#) – Návrh nariadenia, ktorým sa zriaďuje Európsky fond pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, poľnohospodárstvo a vidiek, rybárstvo a námorníctvo, prosperitu a bezpečnosť na obdobie rokov 2028 – 2034, odôvodnenie 7.

⁶⁹ [COM\(2025\) 565 final](#) – Návrh nariadenia, ktorým sa zriaďuje Európsky fond pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, poľnohospodárstvo a vidiek, rybárstvo a námorníctvo, prosperitu a bezpečnosť na obdobie rokov 2028 – 2034, odôvodnenie 20 a článok 3 ods. 1 písm. e) body ii) a iii).

⁷⁰ [COM\(2025\) 565 final](#) – Návrh nariadenia, ktorým sa zriaďuje Európsky fond pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, poľnohospodárstvo a vidiek, rybárstvo a námorníctvo, prosperitu a bezpečnosť na obdobie rokov 2028 – 2034, článok 3 ods. 1 písm. a) bod iv).

⁷¹ [COM\(2025\) 570 final](#) – Oznámenie Komisie o dynamickom rozpočte EÚ pre priority budúcnosti – viacročný finančný rámec na roky 2028 – 2034, s. 24.

⁷² [COM\(2025\) 570 final](#) – Oznámenie Komisie o dynamickom rozpočte EÚ pre priority budúcnosti – viacročný finančný rámec na roky 2028 – 2034, s. 18.

⁷³ [COM\(2025\) 463 final](#) – Návrh nariadenia, ktorým sa ustanovuje program Spravodlivosť na obdobie 2028 – 2034, dôvodová správa, s. 10, odôvodnenia 2 a 18, článok 3.

⁷⁴ [COM\(2025\) 463 final](#) – Návrh nariadenia, ktorým sa ustanovuje program Spravodlivosť na obdobie 2028 – 2034, dôvodová správa, odôvodnenie 10.

procesné úkony vo všetkých cezhraničných súdnych konaniach alebo pre začatie všetkých druhov súdnych konaní. Napríklad v prípade, že bola zriadená medzinárodná jurisdikcia súdu⁷⁵, účastníci konania môžu v určitých prípadoch komunikovať s daným súdom elektronicky⁷⁶, ale nebudú môcť požiadať o pojednávanie na diaľku alebo predložiť písomné dôkazy prostredníctvom európskeho elektronického miesta prístupu. Podnik tiež nebude môcť digitálne vymáhať sporný dlh od iného podniku na súde, ak hodnota pohľadávky presiahne 5 000 EUR, keďže európske elektronické miesto prístupu nemožno na tento účel použiť a existujúce vnútroštátne IT systémy nemusia umožňovať prístup nerezidentom.

Sprístupnením digitálnych nástrojov jednotlivcom a spoločnostiam na predkladanie návrhov alebo na monitorovanie a pokračovanie súdnych konaní až do vydania rozsudku by sa zefektívnila justícia. Podnikom a jednotlivcom by to tiež ušetrilo čas a peniaze v cezhraničných občianskych a obchodných súdnych konaniach.

Nástrojom na úplnú digitalizáciu cezhraničných súdnych konaní by mohlo byť rozšírenie európskeho elektronického miesta prístupu na všetky občianske a obchodné veci s cezhraničnými dôsledkami. Európske elektronické miesto prístupu bude funkčné od roku 2028 a mohlo by sa zmeniť na jednotné prístupové miesto, kde by jednotlivci a podniky mohli začať cezhraničné občianske konania a zúčastňovať sa na nich. Práce na príprave komplexného hodnotenia nariadenia o digitalizácii Komisiou⁷⁷ budú príležitosťou na posúdenie fungovania európskeho elektronického miesta prístupu a pokroku dosiahnutého v oblasti digitalizácie justičných systémov v členských štátoch, ako aj na identifikáciu prípadných nedostatkov a slabých miest.

V nasledujúcich rokoch Komisia v rámci prípravy na hodnotenie plánuje vypracovať štúdiu, v ktorej bude analyzovať účinky ďalšej digitalizácie cezhraničných konaní v občianskych a obchodných veciach. Táto analýza by mohla byť podkladom pre uvedené hodnotenie, ako aj pre spoločné úvahy o budúcnosti občianskych a obchodných súdnych konaní spolu s členskými štátmi, Európskym parlamentom a zainteresovanými stranami z oblasti justície.

Online prístup k súdnym konaniam by mali uľahčiť peňaženky digitálnej identity vytvorené v rámci európskeho rámca digitálnej identity⁷⁸. Poskytnú každému občanovi EÚ alebo obyvateľovi EÚ elektronickú identitu, ktorá mu umožní bezpečne sa identifikovať a podpisovať elektronické dokumenty kvalifikovaným elektronickým podpisom. Okrem toho by sa európske peňaženky digitálnej identity mali používať na výmenu elektronických dokumentov. Na základe európskeho rámca digitálnej identity tieto európske podnikové peňaženky vytvoria digitálnu identitu pre hospodárske subjekty a orgány verejnej moci, ktorá umožní ich identifikáciu a autentifikáciu, prijímanie a uchovávanie úradných oznámení a poskytovanie overených poverení.

Opatrenie 13: Komisia do konca roka 2028 vykoná analýzu účinkov novej ďalšej digitalizácie cezhraničných konaní v občianskych a obchodných veciach nad rámec pôsobnosti nariadenia o digitalizácii.

Opatrenie 14: Komisia bude rozvíjať európske elektronické miesto prístupu, aby sa neskôr mohlo rozšíriť na všetky občianske a obchodné veci s cezhraničnými dôsledkami.

⁷⁵ V súlade s [nariadením \(EÚ\) č. 1215/2012](#) o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (prepracované znenie).

⁷⁶ Napríklad v konaní o uznaní, vyhlásení vykonateľnosti alebo zamietnutí uznania alebo na elektronické vyžiadanie osvedčenia podľa [nariadenia \(EÚ\) č. 1215/2012](#).

⁷⁷ Má sa zverejniť do roku 2033.

⁷⁸ [Nariadenie \(EÚ\) 2024/1183](#), pokiaľ ide o zriadenie európskeho rámca digitálnej identity.

8. Záver

Cieľom opatrení v stratégii DigitalJustice@2030 je vytvoriť podmienky na posilnenie digitálnej justície v EÚ do roku 2030. Je tiež dôležité myslieť na obdobie po roku 2030, pretože cieľom budúceho VFR je stanoviť trajektóriu pre možnosti financovania potrebné na digitalizáciu vnútroštátnych justičných systémov. V strednodobom až dlhodobom horizonte by mali opatrenia a fondy podporovať členské štáty tým, že im poskytnú nástroje a infraštruktúru na digitalizáciu ich vnútroštátnych justičných systémov, čo im umožní využívať výhody efektívnejších justičných systémov vrátane prínosu v podobe podpory hospodárskeho rastu.

Tieto činnosti sa budú vykonávať v nepretržitom dialógu a v nevyhnutnej spolupráci s členskými štátmi, a v prípade potreby aj s ďalšími zainteresovanými stranami na príslušných fórach. Táto spolupráca bude kľúčová. Stratégia DigitalJustice@2030 sa zameriava takmer výlučne na nelegislatívne opatrenia, ktoré môžu byť úspešné len v prípade trvalej spolupráce medzi členskými štátmi a Komisiou. Úspech tejto stratégie závisí od dobrovoľnej, aktívnej a nepretržitej účasti členských štátov.

Vďaka rozsiahlej digitalizácii už nebude záležať na tom, kde používatelia žijú, pretože všetky členské štáty budú mať digitálny justičný systém a prístup k spravodlivosti prostredníctvom digitálnych nástrojov bude univerzálny. Každý členský štát by sa mal usilovať o vytvorenie jednotného vstupného bodu, ktorý by spájal všetky súdy. To by malo umožniť komukoľvek kontaktovať sa so súdmi, zúčastňovať sa na pojednávaniach a začínať súdne konania a postupovať v nich odkiaľkoľvek a kedykoľvek, čím sa znížia náklady na justíciu.

Vďaka stratégii DigitalJustice@2030 sa členské štáty budú môcť učiť a využívať skúsenosti iných krajín, ktoré vyvíjajú a využívajú digitálne nástroje a infraštruktúru. Namiesto toho, aby každý členský štát samostatne vyvíjal IT nástroje na použitie vo svojom justičnom systéme, bude si môcť vybrať nástroje, ktoré sa už osvedčili pri vykonávaní úloh spoločných pre všetky justičné systémy.

Využívanie nástrojov umelej inteligencie v justičných systémoch by sa malo podporovať s cieľom dosiahnuť zvýšenie efektívnosti, pomôcť znížiť počet nevybavených prípadov na súdoch a zmierniť napäté rozpočty vnútroštátnych justičných systémov.

Do roku 2030 by mali mať všetci odborníci v oblasti justície jednoduchý online prístup ku všetkým právnym predpisom a judikatúre. Spoločnosti zaoberajúce sa právnymi technológiami by tiež mali mať jednoduchý prístup k dostatočnému množstvu justičných údajov, ktoré sú nevyhnutné na vývoj a tréning nástrojov umelej inteligencie prispôbených na použitie v justičných systémoch.

Úspešnosť stratégie DigitalJustice@2030 sa bude monitorovať najmä prostredníctvom každoročného porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície, ktorý obsahuje kapitolu venovanú digitalizácii vnútroštátnych justičných systémov.